

คู่มือการติดต่อราชการศาล
ฉบับประชาชน

ศาลจังหวัดตะกั่วป่า ถนนวัฒนา อำเภอตะกั่วป่า
จังหวัดพังงา 82110 โทร 076 421659

ข้อควรรู้ในการติดต่อราชการศาล

ไปศาลควรปฏิบัติอย่างไร

เมื่อเข้าไปในเขตศาล ควรปฏิบัติตนดังนี้

- ห้ามนำอาวุธ ยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิดเข้าไปในเขตศาล มิฉะนั้น อาจมีความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล และอาจถูกดำเนินคดีอาญาด้วย
- ห้ามส่งเสียงดัง ทะเลาะวิวาทกันในศาล ไม่เปิดประตูเข้าๆ ออกๆ ห้องพิจารณาขณะที่ศาลนั่งบัลลังก์ให้เป็นที่รำคาญแก่ผู้อื่น
- ห้ามบันทึกภาพ เสียง หรือบันทึกวีดิโอโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ห้ามสูบบุหรี่
- ห้ามพูดคุยกัน ห้ามนั่งหลับในห้องพิจารณา
- ห้ามใช้โทรศัพท์มือถือ

เมื่ออยู่ในห้องพิจารณาคดี ต้องปฏิบัติตนอย่างไร

การปฏิบัติตนเมื่อเข้าไปในห้องพิจารณาคดี ควรปฏิบัติตนดังนี้

- ขณะที่ศาลออกนั่งพิจารณาคดี ผู้ที่อยู่ในห้องพิจารณาคดีต้องแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย
- เมื่ออยู่ในห้องพิจารณาคดีต้องสำรวม เมื่อศาลขึ้นหรือลงบัลลังก์ ต้องลุกขึ้นทำความเคารพ
- ขณะนั่งฟังการพิจารณาคดีต้องสำรวม สุภาพ ไม่พูดคุยกัน ไม่นั่งหลับ ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่สูบบุหรี่ ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ไม่สวมแว่นตาดำ
- เมื่อศาลอ่านรายงานกระบวนการพิจารณาคดีใด ผู้เกี่ยวข้องคดีนั้นต้องลุกขึ้นยืนพูด ห้ามนั่งพูด

ข้อควรปฏิบัติเมื่อได้รับหมายศาล

อันดับแรกที่ควรทำคือ ควรตรวจสอบว่าเป็นหมายชนิดใด และเกี่ยวข้องกับศาลใด เนื่องจากหมายศาลมีหลายประเภท ได้แก่

- **หมายนัด** เป็นหมายที่ให้ไปศาลตามวัน เวลาที่กำหนด
- **หมายเรียก** เป็นหมายที่ส่งไปพร้อมสำเนาคำฟ้องเพื่อให้จำเลยแก้คดี ภายในกำหนดนับตั้งแต่วันที่ได้รับหมายและสำเนาคำฟ้องในคดีแพ่ง ส่วนคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีชั้นศาล ในกรณีที่ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องเอง หากศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีมีมูล ศาลจะประทับรับฟ้องไว้ หากเป็นกรณียังไม่ได้ตัวจำเลยมาศาล ศาลจะออกหมายเรียกให้จำเลยมาศาลเพื่อจะได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป
- **คำสั่งเรียกเอกสาร** เป็นหมายคำสั่งเรียกเอกสารที่อยู่ในความครอบครองของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง บุคคลภายนอกของทางราชการหรือเจ้าหน้าที่ และคู่ความฝ่ายหนึ่งต้องการใช้เอกสารนั้นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีของคู่ความนั้น จึงได้ขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกให้ครอบครองเอกสารนั้นส่งเอกสารให้แก่ศาลด้วยตนเอง หรือจัดส่งทางไปรษณีย์ก็ได้
- **หมายเรียกให้มาเป็นพยาน** เปิดความต่อศาลตามวันและเวลาที่กำหนดในหมาย

ทำอย่างไร เมื่อได้รับหมายเรียกให้ไปเบิกความ

- 1. เมื่อได้รับหมายเรียก** ควรดูอย่างรอบครอบว่าเป็นหมายของศาลใด ศาลนั้นตั้งอยู่ที่ใด ต้องไปเบิกความในวันและเวลาใด หากมีข้อสงสัย ควรโทรศัพท์สอบถามไปยังศาลตามหมายเลขโทรศัพท์และที่อยู่ด้านล่างของหมายเรียก
- 2. ไปศาลตามวันและเวลานัด** แต่หากมีความจำเป็นไม่อาจไปศาลตามกำหนดได้ ต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบก่อนวันนัด เพราะการชดเชยไม่ไปศาล อาจถูกออกหมายจับเพื่อเอาตัวมากักขังไว้จนกว่าจะเบิกความ และยังเป็นถือว่าเป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- 3. หาห้องพิจารณาคดีและรอกการเบิกความที่ห้องพิจารณาคดี** จึงควรนำหมายเรียกติดตัวไปศาลเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถาม และเมื่อถึงศาลแล้ว ให้หาห้องพิจารณาโดยสอบถามจากพนักงานต้อนรับประจำศาลหรือเจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์ นอกจากนี้ควรนำหลักฐานประจำตัว เช่น บัตรประชาชนติดตัวไปด้วยเพื่อใช้ยืนยันตน
- 4. ก่อนเบิกความพยานต้องสาบานตนตามลัทธิศาสนาที่ตนเองนับถือหรือปฏิญาณว่าจะให้การตามความสัตย์จริงเสียก่อน** ยกเว้นบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี บุคคลที่ศาลเห็นว่าหย่อนความรู้สึกผิดและชอบพระภิกษุหรือสามเณรในพุทธศาสนา และบุคคลที่คู่ความทั้ง 2 ฝ่ายตกลงกันว่าไม่ต้องสาบาน ผู้ที่ชดเชยคำสั่งของศาลที่ให้สาบานหรือให้ปฏิญาณจะมีความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การเบิกความคืออะไร

การที่บุคคลไปให้ข้อมูลแก่ศาลในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อให้ศาลใช้ข้อมูลที่ได้รับประกอบการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น โดยการให้ข้อมูลดังกล่าวจะทำได้ด้วยการให้บุคคลที่ไปเบิกความตอบคำถามของศาลหรือของคู่ความแต่ละฝ่าย

พยานควรเบิกความเฉพาะเท่าที่ตนได้เห็น ได้ยิน หรือได้ความโดยตรงเท่านั้น และต้องเบิกความด้วยวาจา และห้ามพยานอ่านข้อความที่จด หรือเขียนมา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล หากเหตุการณ์ที่พยานไม่แน่ใจหรือจำไม่ได้ ให้ตอบไปตรงๆ ว่าพยานไม่แน่ใจหรือจำไม่ได้ ถ้าพยานฟังคำถามของคู่ความหรือทนายความไม่ชัดเจน พยานอาจขอให้คู่ความหรือทนายความทวนคำถามใหม่ได้

เบิกความเท็จจะมีความผิดหรือไม่

การเบิกความเท็จเป็นการที่พยานเอาความที่รู้ๆ ว่าเป็นเท็จมาเบิกความต่อศาล ไม่ว่าจะพยานผู้นั้นจะได้สาบานหรือปฏิญาณตนก่อนเบิกความหรือไม่ก็ตาม และที่สำคัญ ความเท็จนั้นต้องเป็นข้อมูลสำคัญในคดีที่จะมีผลต่อการวินิจฉัยของศาลที่จะนำไปสู่การแพ้หรือชนะคดี ผู้เบิกจะมีความผิดฐานเบิกความเท็จ จะต้องเบิกความไปโดยมีเจตนาคือรู้อยู่แล้วว่าข้อความที่ตนเบิกความนั้นเป็นเท็จ การเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาลจึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 177 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าเบิกความเท็จในคดีอาญาต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 14,000 บาท

คำแนะนำ 10 ประการในการแต่งตั้งทนายความ

1. ขอคูโบอนุญาตจากทนายความ ผู้ประกอบอาชีพทนายความต้องได้รับใบอนุญาตจากสภาทนายความเท่านั้น
2. ถามทนายความว่า มีความสัมพันธ์ส่วนตัวอะไรกับบุคคลที่จะเป็นคู่ความกับตนหรือไม่ เพราะหากมีการแต่งตั้งให้เป็นทนายความแล้ว ทนายความบางคนอาจมีผลประโยชน์ขัดกันในหน้าที่เป็นทนายความให้แก่คู่ความ
3. สอบถามเรื่องค่าใช้จ่ายในคดีและค่าทนายความเนื่องจากทนายความมีวิธีการเรียกค่าทนายความไม่เหมือนกัน ซึ่งโดยทั่วไป ทนายความจะขอให้ลูกความเล่าเรื่องย่อ แล้วจะให้ความเห็นและแนวทางปฏิบัติก่อน จึงจะกำหนดค่าใช้จ่ายและค่าทนายความ ซึ่งควรสอบถามรายละเอียดหรือข้อสงสัยเพื่อให้ทนายความอธิบายให้ชัดเจนด้วย
3. เมื่อสอบถามปัญหาต่างๆ จนเป็นที่พอใจว่าจะว่าจ้างทนายความดังกล่าวแล้ว ก็ควรส่งมอบข้อมูลคดีให้ทนายความดำเนินการ
4. ควรขอให้ทนายความทำหนังสือสัญญาว่าความให้ละเอียดถูกต้องตามที่ได้เจรจากันมา หากมีข้อความในหนังสือสัญญาข้อใดไม่ชัดเจน ก็ให้ทนายความชี้แจงและขยายความเพื่อมิให้เป็นปัญหาในภายหลัง
5. ควรเก็บสำเนาเอกสารที่ส่งมอบให้แก่ทนายความ ตลอดจนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคดีให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อประโยชน์ในการค้นหาและติดตามคดี
6. ควรติดตามผลคดีอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะได้รับมอบหมายให้ทนายความดำเนินการแล้วก็ตาม เพราะผลดีหรือผลเสียแห่งคดีย่อมต้องตกแก่ตัวลูกความเพียงฝ่ายเดียว
7. หากคู่ความฝ่ายตรงข้ามติดต่อมาหรือมีข้อมูลอื่นเพิ่มเติม ต้องรีบแจ้งให้ทนายความทราบทันที เพราะอาจจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดี
8. เมื่อมีปัญหาข้อข้องใจเกี่ยวกับคดี ให้รีบสอบถามหรือขอคำอธิบายจากทนายความทันที อย่ามัวแต่เกรงใจ เพราะปัญหาข้อข้องใจดังกล่าว อาจทำให้ผลของคดีได้รับความเสียหาย หรือเป็นปัญหาใหญ่ติดตามมาก็ได้
9. ค่าใช้จ่ายหรือค่าธรรมเนียมที่ชำระให้แก่ศาล ศาลจะออกใบเสร็จรับเงินให้ทุกครั้ง หากมีข้อสงสัย ควรตรวจสอบใบเสร็จรับเงินจากทนายความ
10. หากในใบแต่งตั้งทนายความกำหนดให้ทนายความมีอำนาจรับเงินจากศาลและคู่ความยังไม่ได้รับเงิน คู่ความควรตรวจสอบจากทนายความว่าได้รับเงินแทนแล้วหรือไม่

คดีอาญาคืออะไร

คดีอาญา ได้แก่ คดีที่เกิดขึ้นจากการกระทำฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายที่บัญญัติว่า การกระทำดังกล่าวนั้นเป็นความผิดและมีบทลงโทษทางอาญาเกี่ยวกับความผิดและโทษซึ่งกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่นๆ เช่น พระราชบัญญัติต่างๆ ซึ่งอาจเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น ซึ่งมีโทษจำคุกในทางอาญาหรือที่พูดกันว่า ฟ้องให้ติดคุกหรือรับโทษอื่นๆ ในทางอาญา

คดีอาญาเป็นคดีที่เมื่อเกิดขึ้นจะกระทบ-กระเทือนถึงความสงบสุขของสาธารณชนในบ้านเมือง เช่น มีการฆ่าคนตายเกิดขึ้น มีการใส่ร้ายป้ายสี หรือหมิ่นประมาทขึ้น มีการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์กันเกิดขึ้น มีตัวอย่างคดีที่พบบ่อย ได้แก่ คดีทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฆ่าคนตาย คดีประมาททำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต คดีรับของโจร เป็นต้น

โทษทางอาญามีอะไรบ้าง

โทษทางอาญา มีอยู่ 5 สถาน คือ

1. ประหารชีวิต จำเลยจะถูกดำเนินการด้วยวิธีฉีดยาหรือสารพิษให้ตาย
2. จำคุก จำเลยจะถูกจองจำไว้ในเรือนจำ การคำนวณระยะเวลาจำคุกจะนับวันเริ่มจำคุกรวมเข้าด้วยกัน และนับเป็น 1 วันเต็ม โดยไม่คำนึงถึงจำนวนชั่วโมง ถ้าระยะเวลาจำคุกกำหนดเป็นเดือนก็นับ 30 วันเป็นหนึ่งเดือน ถ้ากำหนดเป็นปีก็คำนวณตามปีปฏิทินในกรณีที่จำเลยถูกต้องขังอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำพิพากษาให้นำมาหักออกจากโทษจำคุกด้วย
3. กักขัง จำเลยจะถูกกักขังไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดไว้ แต่ไม่ใช่ที่เรือนจำ
4. ปรับ ถ้าจำเลยไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดนับแต่วันที่ศาลพิพากษา จะถูกยึดทรัพย์สินหรือถูกกักขังแทนค่าปรับ แต่หากศาลมีเหตุสงสัยว่าจำเลยจะไม่ชำระค่าปรับ ศาลอาจสั่งให้กักขังแทนค่าปรับไปก่อนก็ได้ โดยการกักขังแทนค่าปรับจะถืออัตรา 500 บาทต่อวัน และหากจำเลยเคยถูกคุมขังมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นอย่างน้อยหรือชั้นศาล ศาลจะนำวันที่จำเลยถูกคุมขังมาหักออกด้วย
5. ริบทรัพย์สิน เป็นโทษที่กระทำแก่ทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้เป็นของกลาง

การดำเนินคดีของผู้เสียหายคดีอาญา

ตามปกติแล้ว ผู้มีอำนาจยื่นฟ้องคดีอาญา ได้แก่ ผู้เสียหาย และพนักงานอัยการ แต่สำหรับกรณีผู้เสียหายฟ้องเอง ศาลจะต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อนว่าคดีมีมูลที่จะฟ้องร้องหรือไม่ โดยในคดีความผิดอันยอมความได้ ผู้เสียหายที่จะยื่นฟ้องเอง ต้องยื่นฟ้องภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด หากไม่ต้องการยื่นฟ้องเอง ก็ยังต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือนเช่นกัน พนักงานสอบสวนจึงจะดำเนินคดีต่อไปได้ มิฉะนั้นคดีจะขาดอายุความฟ้องร้อง

สิทธิของผู้ต้องหาและจำเลย

ผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมตัวในชั้นสอบสวนมีสิทธิดังนี้

1. ให้การหรือไม่ยอมให้การต่อพนักงานสอบสวน หรือขอให้การในชั้นศาล เนื่องจากคำให้การนั้น อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาตัดสินคดีของศาลได้
2. พบและปรึกษาผู้ที่เป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. ให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในชั้นสอบสวน
4. ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อญาติได้ตามสมควร
5. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็วเมื่อเกิดอาการเจ็บป่วย
6. ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อพนักงานสอบสวนหรือต่อศาล แล้วแต่กรณี

จำเลยที่ถูกฟ้องต่อศาลแล้วมีสิทธิดังนี้

1. แต่งตั้งทนายความเพื่อแก้ต่างในชั้นไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาในชั้นศาล ตลอดจนชั้นศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา
2. ปรึกษาทนายความหรือผู้ที่จะเป็นทนายความเป็นการเฉพาะตัว
3. ตรวจสอบสำนวนการไต่สวนมูลฟ้องหรือพิจารณาตัดสินคดีของศาล คัดสำเนา หรือขอสำเนาที่มีการรับรองว่าถูกต้องโดยเสียค่าธรรมเนียม
4. ตรวจสอบสิ่งที่ยื่นเป็นพยานหลักฐาน คัดสำเนาหรือถ่ายรูปลิงนั้นๆ

5. ตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นการสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน ทั้งนี้หากมี
ทนายความ ทนายความย่อมมีสิทธิเดียวกับจำเลยตามที่กล่าวมาแล้วด้วย
6. ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อศาล
7. คัดค้านองค์คณะผู้พิพากษา

ข้อควรปฏิบัติเมื่อถูกฟ้องคดีอาญา

1. เมื่อถูกฟ้องเป็นจำเลย ควรปรึกษาทนายความและแต่งตั้งทนายความเพื่อว่าความและดำเนินการทางศาล
แทน
2. เมื่อจำเลยได้รับหมายเรียกให้ยื่นคำให้การ จะต้องยื่นคำให้การภายในกำหนด
3. การันบระยะเวลายื่นคำให้การ จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่จำเลยได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง หรือบุคคล
อื่นที่มีอายุเกิน 20 ปี ซึ่งอยู่ทำงานในบ้านหรือที่ทำงานเดียวกับจำเลย รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแทน
แต่หากเป็นกรณีส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้แก่จำเลยด้วยการปิดหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องไว้ที่บ้าน
หรือที่ทำงานของจำเลย หรือประกาศโฆษณาทางหนังสือพิมพ์ การันบระยะเวลาจะเริ่มนับเมื่อพ้น 15 วัน
นับแต่วันปิดหรือวันประกาศโฆษณา กล่าวง่ายๆ ก็คือ จำเลยได้เวลาเพิ่มอีก 15 วัน ซึ่งถ้าจำเลยไม่
สามารถยื่นคำให้การภายในกำหนดได้ ก็อาจจะยื่นคำร้องขอให้ศาลขยายระยะเวลายื่นคำให้การได้ โดยต้องมี
เหตุผลพิเศษอ้างเหตุที่ขอขยายระยะเวลานั้น จากนั้นจึงเป็นดุลยพินิจของศาลที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาต
4. เตรียมหลักประกันเพื่อยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวต่อศาล
5. จะต้องมาศาลตามกำหนดนัด
6. หากมีข้อสงสัยให้โทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศาลที่จำเลยถูกฟ้อง

การตั้งทนายขอแรง

กรณีที่จำเลยไม่อาจหาทนายความได้ รัฐจะให้ความช่วยเหลือ โดยให้ศาลเป็นผู้จัดหาทนายความ
หรือทนายขอแรงให้ ในกรณีดังนี้

- ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่จำเลยมีอายุไม่เกิน 18 ปี ในวันที่ถูกฟ้องต่อศาล ก่อนเริ่ม
พิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้ศาลตั้งทนายความให้
- ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มพิจารณาให้ศาลถามจำเลยว่ามีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและจำเลย
ต้องการทนายความ ก็ให้ศาลตั้งทนายความให้
- ศาลจะส่งจ่ายเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายแก่ทนายความที่ศาลตั้งโดยจำเลยไม่ต้องจ่ายเงินให้แก่ทนายความที่
ศาลแต่งตั้งให้ดังกล่าว

การเตรียมตัวไปศาลในฐานะจำเลยคดีอาญา

- ทำคำให้การไปให้พร้อม หากยังไม่ได้ยื่นคำให้การ
- นำหมายนัดหรือหมายเรียก และสำเนาคำฟ้องไปด้วย
- เตรียมสำเนาทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชน
- เตรียมหลักทรัพย์เพื่อประกันตัว โดยให้สอบถามราคามาตรฐานกลางในการประกันตัวของศาลนั้นๆ ก่อน
- แต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย

หมายเหตุ เมื่อบุคคลใดถูกฟ้องเป็นจำเลย ควรปรึกษาและแต่งตั้งทนายความ

การขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล ต้องทำอย่างไร

การขอประกันตัวระหว่างชั้นฝากขัง ซึ่งทำได้เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานอัยการนำผู้ต้องหา มาขออนุญาตศาลฝากขัง ระหว่างที่ยังสอบสวนไม่เสร็จ ซึ่งถือว่าผู้ต้องหาอยู่ในอำนาจควบคุมของศาลแล้ว หากผู้ต้องหาประสงค์จะประกันตัวก็มีสิทธิยื่นขอประกันตัวต่อศาลได้

การขอประกันตัวชั้นพิจารณาคดีของศาลชั้นต้น ทำได้เมื่อผู้ต้องหาถูกพนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อ ศาล ซึ่งผู้ต้องหาจะมีสถานะเป็นจำเลย จำเลยมีสิทธิยื่นขอประกันตัวต่อศาลได้

การขอประกันตัวชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา เมื่อมีกรณีที่จำเลยถูกขังหรือจำคุกโดยผลของคำพิพากษาศาล ชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาค จำเลยอาจยื่นขอประกันตัวก่อนที่จะยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกาหรือ ยื่นขอประกันตัวพร้อมกันหรือหลังจากยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกาก็ได้ การขอประกันตัวดังกล่าวให้ยื่นต่อศาล ชั้นต้นที่พิพากษาคดี หรืออาจยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค หรือศาลฎีกาแล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์ในการส่งคำร้องขอประกันตัว

เมื่อยื่นคำร้องขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยแล้ว ศาลอาจพิจารณาเรื่องเหล่านี้ประกอบในการส่งคำร้อง คือ

1. ความหนักเบาแห่งข้อหา
2. พยานหลักฐานที่น่าสืบแล้วมีเพียงใด
3. พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร
4. ความน่าเชื่อถือของผู้ขอประกันมีเพียงใด
5. ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่
6. ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการปล่อยชั่วคราว
7. ค่าคัดค้านของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ

ใครบ้างมีสิทธิยื่นคำร้องขอประกันตัว

- ผู้ต้องหาหรือจำเลย
- ผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้อง เช่น บุพการี ผู้สืบสันดาน สามี ภรรยา ญาติพี่น้อง ผู้บังคับบัญชา นายจ้าง บุคคล ที่เกี่ยวพันทางสมรส บุคคลที่ศาลเห็นว่ามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดเสมือนเป็นญาติพี่น้อง หรือมีความสัมพันธ์ อื่นที่ศาลเห็นสมควรให้ประกัน
- นายประกันอาชีพ หมายถึง บุคคลซึ่งยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย ด้วยการวาง หลักทรัพย์ของตนเองเป็นหลักประกัน โดยคิดค่าตอบแทนจากการใช้หลักทรัพย์นั้น ซึ่งต้องใช้ความ ระมัดระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากนายประกันอาชีพบางรายประพฤติตนไม่เหมาะสม เช่น ใช้เอกสารปลอมใน การร้องขอปล่อยชั่วคราวหรือเรียกค่าตอบแทนสูงเกินสมควรซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ต้องหาหรือ จำเลย และส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของนายประกันอาชีพโดยรวม

หลักทรัพย์และหลักฐานที่ใช้ในการประกันตัว

1. กรณีใช้บุคคลเป็นหลักประกัน (ตำแหน่ง)

- หนังสือรับรองจากต้นสังกัด
- สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอประกัน

* ในกรณีผู้ขอประกันมีคู่สมรสต้องมีหนังสือให้ความยินยอมคู่สมรส สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านคู่สมรสด้วย

* ในกรณีที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เป็นหลักประกัน จะต้องแสดงความเป็นญาติระหว่างผู้ต้องหาหรือจำเลย กับผู้ที่ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว บัญชีเครือญาติ และสำเนาเอกสารสิทธิในทรัพย์สินของผู้ขอประกัน

2. กรณีใช้สมุดเงินฝากของธนาคาร

- หนังสือรับรองยอดเงินฝากจากธนาคาร
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของสมุดเงินฝากผู้ขอประกัน
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านคู่สมรสนายประกัน
- หนังสือให้ความยินยอมคู่สมรสนายประกัน

3. กรณีใช้โฉนดที่ดิน น.ส. 3 ก หรือ น.ส. 3

- หนังสือรับรองราคาประเมินที่ดินซึ่งประเมินราคาไม่เกิน 1 เดือน
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านเจ้าของหลักทรัพย์
 - สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านคู่สมรสนายประกัน
 - หนังสือให้ความยินยอมคู่สมรสนายประกัน
- * ในกรณีเจ้าของหลักทรัพย์หย่าจากคู่สมรสให้นำสำเนาใบสำคัญการหย่ามาด้วย
- * ในกรณีซื้อตัวหรือซื้อสกุลของเจ้าของหลักทรัพย์ไม่ตรงกันให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อมาด้วย

4. กรณีใช้เงินสดเป็นหลักประกัน

- สำเนาบัตรประชาชนนายประกัน
- สำเนาทะเบียนบ้านนายประกัน

5. กรณีใช้หลักทรัพย์อื่น เช่น กรมธรรม์ประกันอสังหาริมทรัพย์ สลากออมสิน สลากทวีสิน พันธบัตร

รัฐบาล แคชเชียร์เช็ค

- หนังสือรับรอง
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขอประกัน
- สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านคู่สมรสนายประกัน
- หนังสือให้ความยินยอมคู่สมรสนายประกัน

นายประกันมีหน้าที่อย่างไร

1. ให้ชื่อที่อยู่ตามจริงต่อศาล ซึ่งต้องเป็นที่อยู่ปัจจุบัน และสามารถติดต่อได้ที่ หากมีการย้ายที่อยู่ต้องแจ้งให้ศาลทราบโดยเร็ว
2. เมื่อศาลอนุญาตให้ประกัน ต้องเซ็นสัญญาประกันไว้เป็นหลักฐาน และต้องเซ็นทราบกำหนดเวลาวันเวลาส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมายังศาลด้วย
3. ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล

ในชั้นฝากขัง นายประกันต้องนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ตนประกัน ให้มาถึงศาลในวันเวลาที่ครบกำหนดการฝากขังแต่ละครั้ง

ในชั้นพิจารณาคดีของศาล เมื่อศาลนัดให้จำเลยไปศาลในวันใด ไม่ว่าจะเป็นการนัดสืบพยาน นัดฟังคำพิพากษา นัดไปสอบถาม หรือนัดเพื่อการอื่นใด นายประกันต้องนำตัวจำเลยไปส่งศาลทุกครั้ง ถ้าหากนายประกันผิดนัด ไม่สามารถนำตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาลได้ ศาลอาจถอนประกันและปรับนายประกันเต็ม

ตามสัญญาประกันทันที ดังนั้นนายประกันจึงต้องคอยติดตามอยู่เสมอว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่ที่ใดในระหว่างการประกันตัว

กรณีนายประกันถูกศาลสั่งปรับ ต้องทำอย่างไร

หากเมื่อใดที่สั่งปรับนายประกันตามสัญญาประกันนายประกันต้องนำเงินค่าปรับตามคำสั่งศาล มาชำระต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ถ้านายประกันไม่นำเงินค่าปรับมาชำระให้ครบถ้วนภายในที่กำหนด ศาลอาจสั่งให้ยึดเงินหรือนำทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกัน ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับต่อไป และถ้าได้เงินไม่พอชำระค่าปรับ ศาลอาจยึดทรัพย์สินอื่นของนายประกันออกขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับจนครบถ้วนได้

ทั้งนี้ นายประกันที่ศาลสั่งปรับตามสัญญาประกัน มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลและขอลดค่าปรับต่อศาลได้ เมื่อนำตัวจำเลยมาส่งศาล(การพิจารณาลดค่าปรับให้หรือไม่เพียงใด เป็นดุลยพินิจของศาล)

การขอถอนประกัน

นายประกันอาจยื่นคำขอถอนประกันได้เสมอโดยไม่ต้องส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาลพร้อมคำขอเมื่อศาลอนุญาต ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันของนายประกันเป็นอันสิ้นสุดลง

การขอรับหลักทรัพย์หรือเงินสดคืนจากศาล

เมื่อคดีถึงที่สุด หรือศาลอนุญาตให้ถอนประกัน หรือสัญญาประกันสิ้นสุดลงด้วยเหตุอื่น ความรับผิดชอบตามสัญญาประกันสิ้นสุดลงนายประกันสามารถขอหลักประกันคืนได้ทันทีโดยยื่นคำร้องขอต่อศาลและแนบหลักฐานคือใบรับหลักฐานหรือใบรับเงิน ที่ศาลออกให้เมื่อครั้งที่ยื่นขอปล่อยชั่วคราว หากใบรับหลักฐานหรือใบรับเงินสดสูญหาย ต้องแจ้งความต่อเจ้าพนักงานตำรวจและนำใบรับแจ้งความมาแสดงต่อศาล โดยปกติแล้วนายประกันต้องยื่นคำร้องด้วยตนเอง หากไม่สามารถรับได้ด้วยตนเองสามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นมารับหลักทรัพย์หรือเงินสดแทนได้ โดยสามารถขอรับใบมอบฉันทะได้ที่เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของศาล

มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนคำร้อง ควรปรึกษาใคร

หากผู้มาติดต่อราชการศาลมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแบบฟอร์มเอกสาร การเขียนคำแถลงต่างๆ การประกันตัว การถอนประกัน ศาลได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่วยอำนวยความสะดวกในการให้คำแนะนำ เพื่อให้การติดต่อราชการศาลเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องกลับมาแก้ไขใหม่ ซึ่งอาจทำให้เสียเวลาในการติดต่อราชการศาลได้